

**Handläggare**  
Catarina Nilsson  
08-508 262 42

**Till**  
Trafiknämnden  
2018-02-01

## **Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Svar på remiss från kommunstyrelsen.**

### **Förslag till beslut**

1. Trafiknämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Jonas Eliasson  
Förvaltningschef

Mattias Lundberg  
Avdelningschef

Erika Björnsson  
Enhetschef

### **Sammanfattning**

Trafiknämnden har erhållit förslag till ”Ett Stockholm för alla - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023”. Programmet är en reviderad version av ”Stockholm – en stad för alla, Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2015”.

*Den första delen* av programmet beskriver utgångspunkter för programmet och olika utmaningar som finns när det gäller rätten för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på jämlika villkor utan diskriminering. *Den andra delen* av programmet beskriver vad ett funktionshinderperspektiv är och hur

Trafikkontoret  
Trafikplanering

Fleminggatan 4  
Box 8311  
104 20 Stockholm  
Telefon 08-508 262 42  
Växel 08-508 272 00  
catarina.nilsson@stockholm.se  
trafikkontoret@stockholm.se  
Org nr 212000-0142  
stockholm.se

stadens nämnder och bolagsstyrelser ska använda det i arbetet med programmet. *Den tredje delen* av programmet pekar ut åtta fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med och *den fjärde delen* av programmet beskriver ansvarsfördelning, uppföljning, samt olika arbetssätt och verktyg.

Kontoret välkomnar revideringen av programmet samt ser positivt på att staden prioriterar arbetet för att uppnå tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Kontoret ser också positivt på programmets tydliga koppling till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt till den nationella funktionshinderspolitiken.

Kontoret anser att Fokusområde 7 ”Rätten till meningsfull fritid” är relevant även för trafiknämnden samt att även stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden har ett ansvar inom Fokusområde 2 ”Rätten till utbildning”.

Kontoret ser positivt på att kommunstyrelsen i samband med introduktionen av programmet ansvarar för att genomföra utbildningsinsatser men framhåller också behovet av att ytterligare utbildnings- och samordningsinsatser utförs gemensamt för staden. Vidare önskar kontoret en tydligare skrivning under 8.2 kring barn och ungdomars inkludering vid samverkan och dialoger.

Kontoret noterar att formuleringar i tidigare program om att staden ska fortsätta att ställa högre krav på tillgänglighet än de byggregler som gäller saknas i nu liggande förslag.

### **Remissen**

Trafiknämnden har av kommunstyrelsen för yttrande senast 16 februari 2018 erhållit förslag till ”Ett Stockholm för alla - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023”. Programmet är en reviderad version av ”Stockholm – en stad för alla, Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2015”.

Stadsledningskontoret har utarbetat förslaget till reviderat program i samarbete med funktionshindersorganisationer, förvaltningar och bolag i staden. Programmet bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, barnkonventionen, Europakonventionen och andra internationella konventioner. Även den pågående översynen av den nationella funktionshinderspolitiken har varit en viktig utgångspunkt i arbetet. Därutöver har en utvärdering av det tidigare programmet beaktats.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. *Den första delen* av programmet beskriver utgångspunkter för programmet och olika utmaningar som finns när det gäller rätten för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på jämlika villkor utan diskriminering.

*Den andra delen* av programmet beskriver vad ett funktionshinderperspektiv är och hur stadens nämnder och bolagsstyrelser ska använda det i arbetet med programmet. Funktionshinderperspektivet består av fyra delar:

- Skapa lösningar med universell utformning
- Åtgärda befintliga brister i tillgänglighet
- Använda individuella stöd och lösningar
- Förebygga och motverka diskriminering

*Den tredje delen* av programmet pekar ut åtta fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med.

### **1. Rätten till arbete och försörjning**

I Stockholms stad ska personer med funktionsnedsättning kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva.

### **2. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen**

Personer med funktionsnedsättning ska ha jämlika möjligheter till utbildning av hög kvalitet i stadens alla skolformer, utifrån egna förutsättningar och behov.

### **3. Rätten att kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms inne- och utemiljö samt att ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet i kris**

Personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms alla miljöer, inomhus och utomhus, samt kunna ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet vid krissituationer på jämlika villkor som andra.

**4. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik**

Personer med funktionsnedsättning ska ha jämlika möjligheter att få information och kunna kommunicera med stadens verksamheter samt att gynnas av digitala lösningar och ny teknik.

**5. Rätten till bästa möjliga hälsa**

Personer med funktionsnedsättning ska ha jämlika möjligheter att uppnå bästa möjliga hälsa.

**6. Rätten till individuellt stöd**

Personer med funktionsnedsättning ska få det individuella stöd de behöver för att få jämlika möjligheter till trygghet, självständighet och delaktighet i samhällslivet. Rätten till skydd och stöd ska även uppmärksammas ur ett jämställdhets- och barnrättsperspektiv. Det ska kännetecknas av likvärdighet, delaktighet och självbestämmande samt ett gott bemötande.

**7. Rätten till en meningsfull fritid**

Personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i meningsfulla fritidsaktiviteter samt i kultur- och idrottsliv på jämlika villkor som andra, både som utövare och åskådare.

**8. Rätten att delta i demokratin**

Personer med funktionsnedsättning ska kunna rösta och delta i demokratiska processer på jämlika villkor som andra.

*Den fjärde delen* av programmet beskriver ansvarsfördelning och hur uppföljningen ska göras samt olika arbetssätt och verktyg som har visat sig användbara i funktionshinderspolitiskt arbete.

**Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom trafikkontoret. Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av tjänsteutlåtandet.

**Trafikkontorets synpunkter**

Kontoret välkomnar revideringen av programmet samt ser positivt på att staden prioriterar arbetet för att uppnå tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Kontoret ser också positivt på programmets tydliga koppling till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt till den nationella funktionshinderspolitiken.

Kontoret ställer sig bakom upplägget att stadens verksamheter i sin ordinarie planering ska konkretisera hur arbetet för att nå programmets fokusområden ska bedrivas. Det är när ett perspektiv integreras i den ordinarie verksamheten som störst genomslag kan fås.

Kontoret ser positivt på att kommunstyrelsen i samband med introduktionen av programmet ansvarar för att genomföra utbildningsinsatser för förvaltnings- och bolagsledning och nyckelpersoner. I framtagandet av dessa utbildningsinsatser är det viktigt att ta hänsyn till stadens verksamheters skiftande karaktär, för att säkerställa att utbildningen uppfattas som relevant.

Kontoret vill dock framhålla att det även finns behov av att ytterligare utbildnings- och samordningsinsatser utförs gemensamt för staden. För många, särskilt mindre förvaltningar och bolag, kan det vara svårt att tillse att det finns tillräcklig kunskap i organisationen för arbetet med programmet. Ett utvecklingsområde är exempelvis att det finnas centralt upphandlade företag som kan leverera insiktsutbildningar.

Trafikkontoret ser positivt på att programmet också ska bidra till att stärka jämställdheten och barnrättsperspektivet. I texten under 8.2 önskas dock ett förtydligande om att ”genom de organisationer som företräder dem” inte endast avser vuxenkontakter inom organisationerna utan även samverkan och dialog med t ex ungdomsförbunden. Det är också viktigt att staden i samband med olika dialoger med barn och ungdomar inkluderar barn och ungdomar med olika typer av funktionsnedsättning.

Sist i programmet återfinns ett schema över nämnders och bolagsstyrelsers ansvar för olika fokusområden. Kontoret anser att Fokusområde 7 ”Rätten till meningsfull fritid” är relevant även för trafiknämnden. Trafiknämnden ansvarar bland annat för samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet samt skötsel och utveckling av stadens gator, torg och vissa parker, vilka är platser med hög relevans både för anordnade och spontana aktiviteter. Vidare anser kontoret att även stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden har ett ansvar inom Fokusområde 7 samt också inom Fokusområde 2 ”Rätten till utbildning”. Båda nämnderna har bland annat genom planarbete och nya exploateringar möjlighet att påverka skolornas tillgänglighet samt tillgängligheten på stadens gator, torg och parker.

I samma schema som ovan anges ”TK” som ansvarig nämnd under Fokusområde 5 ”Rätten till individuellt stöd”. Detta bör ändras till TN.

Sedan 1987 har Stockholm haft högre ställda tillgänglighetskrav än gällande lagstiftning t ex att en angöringsplats ska finnas inom 10 meter. I ”Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016” framgår att Stockholms stad ska fortsätta ställa högre krav på tillgänglighet än de byggregler som gäller. Motsvarande text saknas i det nu reviderade programmet. Kontoret tolkar detta som att dessa krav utgår när det reviderade programmet antas. I annat fall bör denna del kompletteras.

### **Remissmaterialet**

Trafikkontoret föreslår att nämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

### **Slut**

### **Bilagor**

1. Förslag till ”Ett Stockholm för alla - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023”